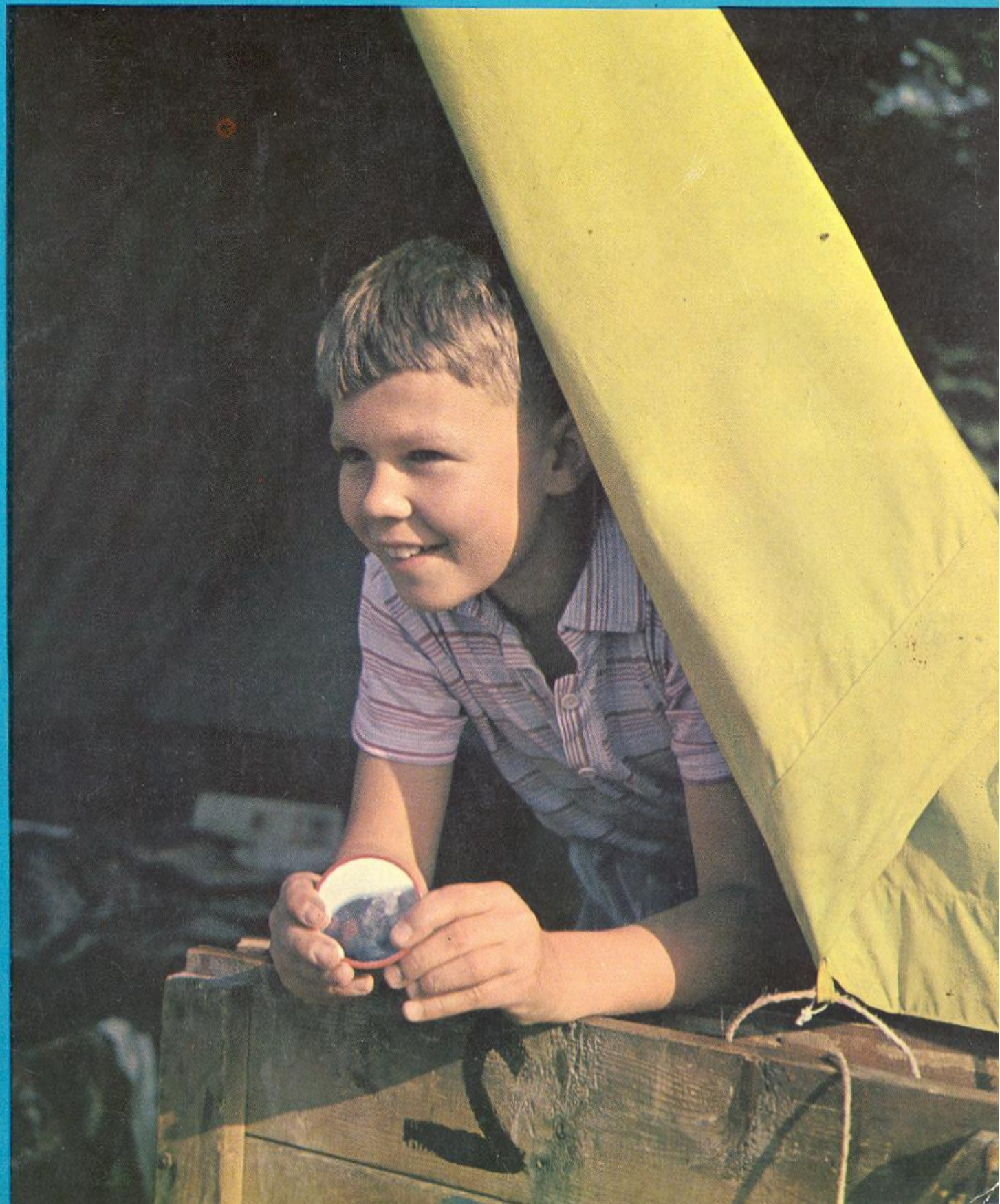

✓ 4
1966

KRÁSY SLOVENSKA

ROČNÍK XLIII

Kčs
3,50

ROK 1965 VO SVETOVOM HOROLEZECTVE

IVAN KLUVÁNEK

Horolezecká činnosť v exotických ázijských horstvách bola v uplynulom roku poznačená nepriaznivým vývojom medzinárodnej politickej situácie. Nepalská vláda povolila iba obmedzený počet expedícií na svojom území. Tak isto pakistanská vláda, až na malé výnimky, nepovolila expedičnú činnosť na svojom území.

Za najväčší úspech možno označiť štvornásobný výstup indickej expedície pod vedením M. S. Kohliho na Mount Everest (8848 m). V rozpätí 9 dní vystúpili deväti členovia expedície na najvyššiu horu sveta štyri razy. Iba nedostatok kyslíkových fliaš prekazil piaty výstup.

Osemčlenná nemecká himalájska expedícia pod vedením Günthera Hausera vystúpila na Gangapurnu (7450 m), pričom sa od 6.–8. mája postupne vystriedali na vrchole všetci členovia expedície. Okrem toho absolvovali II. výstup na Glacier Dôme (7255 m), ktorý po prvý raz zdolali Japonci roku 1964 a prvovýstup na Tent Peak (5555 m). Zámeru, vystúpiť na Annapurnu I. (8078 m) novou cestou z juhu, sa museli pre nedostatok času vzdať.

Japonská 8-členná expedícia univerzity Meiji, vedená Susumom Takahašim, vystúpila na Ngojumbu Ri (7806 m), vrchol v podkove Čo Oyu. Druhá japonská 11-členná expedícia univerzity Waseda, vedená Hisao Yošikavom, pokúsila sa zložiť Lhotse Shar (8383 m) južným hrebeňom. Pokus sa skončil vo výške 8150 m pre úrazy a onemocnenia účastníkov.

Aj pokus ďalšej 8-člennej japonskej expedície, vedenej Hiroši Sugitom, ktorá mala za cieľ Daulagiri II (7751 m), skončil sa bez úspechu. Nevhodne volená prístupová cesta, nepriaznivé počasie a dve smrteľné lavínové nešťastia zapríčinili neúspech tejto výpravy, ktorá dosiahla výšku iba 5400 m.

V pomonzúnovom období získali povolenie nepalskej vlády iba 2 výpravy:

Osemčlenná expedícia britského kráľovského letectva (RAF) pod vedením J. R. Simsa sa pokúsila zložiť Daulagiri IV (7640 m). Pokus stroskotal vo výške 6400 m.

Juhoslovanskú expedíciu, pôvodne povolenú pred monzúnom, odložili z organizačných dôvodov až na jeseň 1965. Cieľom expedície bol Kangbachen (7902 m), vrchol v masíve Kangčendžongy. Po dosiahnutí výšky 7500 m sa pre nepriaznivé podmienky výstup na vrchol neuskutočnil.

Pripravovaný útok západonemeckej expedície dr. Herlighofferom na Nanga Parbat (8125 m) juž-

nou, tzv. Rupalskou stenou, sa neuskutočnil. Pakistanské úrady odmietli vydať výprave povolenie.

Podľa predbežného oznámenia bude územie Nepalu a Pakistanu uzavreté pre všetky expedície aj roku 1966. Na rok 1967 však Japonci údajne obdržali prísľub nepalských úradov pre výstup na Mount Everest.

V Hindúkuši operovalo niekoľko expedícií, a to z Rakúska, Nemecka, Talianska a Československa. Najväčšie úspechy dosiahla I. československá expedícia Hindúkuš 65, vedená Vladimírom Šedivým, ktorá uskutočnila v oblasti Vachanu prvovýstup na 17 štítov. (Krásy Slovenska č. 1, 2/1966.)

Juhoamerické Andy navštívilo niekoľko menších výprav, najmä švajčiarskych, rakúskych, talianskych a výprava juhoafrická.

Švajčiarska výprava pod vedením Willyho Utte-dopplera vystúpila na Nevada Yerupajá (6548 m), rakúsko-argentínska výprava, vedená Mathiasom Rebitschom, zaoberala sa v oblasti Punta Atacama zväčša archeologickým výskumom.

Členovia argentínskej expedície do Ohňovej zeme Carlos Comesaña a José Luis Fonrouge zdolali v polovici januára 3441 m vysokú žulovú pyramídu Fitz Roy novou cestou, takmer 2000-metrovým obrovským zárezom, tzv. Supercanaletou. Tento výstup, celkovo druhý na Fitz Roy, trval 3 dni s dvoma bivakmi. Prvý výstup na Fitz Roy dosiahla francúzska expedícia r. 1952.

V Špicbergoch operovala poľská expedícia, vedená R. Schrammom, ktorá absolvovala v oblasti Hornsundu 27 prvovýstupov. V Špicbergoch účinkovala aj východonemecká geodetická a geofyzikálna vedecká expedícia, ktorá sa popri vedeckých prácach zaoberala aj pozorovaním pohybu veľkých arktických ľadovcov a horolezeckou činnosťou. Jej výsledky nie sú ešte známe.

Sedemčlenná japonská expedícia univerzity z Yokohamy vystúpila vo východnom Grónsku na Mount Foret (3360 m).

Čulá horolezecká činnosť bola aj v severozápadnej Kanade v oblasti Mount Logan (6050 m) a Mount Robson (3956 m).

V európskych veľhorách sa upierala pozornosť najmä na Západné Alpy. Najväčší záujem vzbudil

V severnej stene Ullu-tau Čany
Foto Ivan Kluváněk

zimný sólovýstup Waltera Bonattiho severnou stenou Matterhornu za 4 dni s 3 bivakmi.

Aj Poliaci sa už tradične dobre uviedli I. zimným výstupom južnou stenou Aiguille Verte, ktorú zdolalo družstvo E. Chrobak, M. Gryczyński, J. Michalski, J. Surdel, R. Szafirski novou variantou v Contaminovej ceste. Výstup trval 5 dní so 4 bivakmi.

Prvý zimný priestup Hruškou (Poire) na Mont Blanc uskutočnili vo februári traja horší vodcovia Attilio a Alassio Olivierovci s Francom Salluardom z Courmayeuru.

Z letných výstupov si zaslúži pozornosť sólovýstup Rolanda Trivelliniho z Montrenillu, ktorý vystúpil SV stenou Grandes Jorasses cez tzv. Rubáš. Úsilie Japoncov, ktorí 2 mesiace obliehali Eiger, skončilo sa neďaleko vrcholu tragickou smrťou Tsureki Watanabeho.

Veľkú pozornosť vzbudili aj extrémne výstupy anglických a nórskeho horolezcov v žulovom masíve Trolltind v Nórsku, kde zdolali s početnými bivakmi vyše 1300-metrovú severnú stenu Trollrygenu.

Horolezecká sezóna v horách Sovietskeho svazu potvrdila vzrastajúci záujem a orientáciu na zimné výstupy. Sovietski horolezci zaznamenali v uplynulej sezóne viac ako 1000 zimných výstupov, z ktorých najmä zdolanie severnej steny Ullu-tau-Čany a traverz obidvoch vrcholov Ušby predstavujú výkony svetovej úrovne.

Letná sezóna v Centrálnom Kaukaze mala napriek nepriaznivým podmienkam veľmi úspešný priebeh. V sovietskych horolezeckých táboroch sa vystriedalo niekoľko zahraničných horolezeckých výprav so zvučnými menami, ktoré mali naprostú voľnosť pri výbere túr. Francúzski horolezci boli v novozriadenom tábore Ajlama, na juh od Bezen-gijskej steny, juhoslovanskí, poľskí, rakúski a československí horolezci v tábore Bezengi, východo-

nemeckí v Adyl-Su a Švajčiari v Dombaji. V silnej medzinárodnej konkurencii dokázali naši horolezci využiť takrečeno domáce prostredie a dlhoročné úsilie prinieslo svoje ovocie. Prvovýstupy severnou stenou Šchary a Košťan-tau sa vymykajú z obvyklého rámca hodnotenia a považujú sa za najväčšie povojnové výkony zahraničných horolezcov na Kaukaze (Krásy Slovenska 11, 12/1965).

Medzi najúspešnejšie výkony sovietskych horolezcov sa zaraďuje prvovýstup skupiny Jurija Černoslivina stredom severnej steny Čatyn-tau (4363 m), ďalej prvovýstup Kijevčanov pod vedením Volod'u Monogarova stredom západnej steny južnej Ušby (4710 m), prvovýstup ukrajinských horolezcov vedených N. Prigodom severnou stenou Čančachi choch v Cejskej oblasti, 17-dňový traverz gruzínskej skupiny, vedenej známym M. Chergianim z Ajlamy cez Šcharu, Mižirgi na Dych-tau a prvovýstup južnou stenou Šchary.

Na Pamire vystúpila 8-členná skupina pod vedením Viktora Nekrasova na Pik Komunizmu (7495 m) Gruzínskou cestou z l'adovca Garmo. Stručné zprávy o technicky obťažných výstupoch stenami na Pik Kamakamedi (6439 m) a Čapadar (5297 m) SZ stenou na severozápadnom Pamire sú bez ďalších podrobností. Na Tan-Šane vystúpili Leningradčania Rjabuchin a Samochvalov na Pik Džigit (cca 5180 m) severnou stenou.

Kazašskí horolezci A. Vodochodov, V. Melnikov, I. Kužakov a N. Duplenko vystúpili na Pik Vojenných topografov (6873 m) z l'adovca južný Inylčok a na Pik Konštitúcie.

Pre československé horolezectvo je potešiteľná skutočnosť, že v hodnotení svetovej horolezeckej sezóny zaujímajú čestné miesto aj úspechy československých horolezcov, čo právnú nádej, že táto aktívna bilancia bude mať v nasledujúcich rokoch progresívnu tendenciu.

JIRÍ KUTINA

MYŠLENKY

Z

HOR

Byl považován v naší krajině rázem za cizince, protože turistoval pěšky, nepodpisoval se na stěny hradů a na krku se mu neklátil tranzistor.

Vážená redakce, existuje vůbec předpis, po kolika kilometrech musí jít pěší turista do generálky?

Rozpor v osobě nastává, když turista, kterému se klátí na hrudi mapa, se přesto ptá bodrého venkovana na cestu.

Když vidím nápisy na stěnách hradů, vždycky mne napadá, jak by to bylo krásné, kdyby tu každý byl inkognito.